

Pasaule bez robežām. Bauhaus vēstneši. Radikālas idejas un izaicinājumi.

Tematiski saistīts projekts un izstāde Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā.

24.oktobrī plkst.13:00 Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā tiks atklāta izstāde “Pasaule bez robežām. Bauhaus vēstneši”, kurā eksponēti Latvijas profesionālās ievirzes mākslas skolu audzēkņu darbi. Pieteikšanās saite uz atklāšanas pasākumu, skolām un konkursa dalībniekiem: <https://forms.gle/zLjpyn9JLPcpMG7R6>

Izstāde tapusi, iedvesmojoties no starptautiskās ekspozīcijas “Visa pasaule kā Bauhaus”, kas apskatāma mākslas muzejā “Zuzeum” Rīgā no 10.10.- 28.12.2025. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Vācijas Ārējo sakaru institūtu (IFA), ar Gētes institūta Rīgā un Vācijas vēstniecības Latvijā atbalstu.

Visa pasaule kā Bauhaus. Ideja un koncepts

Izstāde piedāvā daudzveidīgus, aizraujošus un pārsteidzošus skatījumus uz vienu no 20. gadsimta nozīmīgākajām mākslas akadēmijām – 1919.gadā Veimārā dibināto Bauhaus. Izstādes programmatiskais nosaukums „Visa pasaule kā Bauhaus” atsaucas uz Bauhaus skolnieka un pedagoga Friča Kūra (1928) idejām par mākslas, amatniecības un tehnoloģiju vienotību, kā arī uz Valtera Gropiusa manifestu, kurā dizains un arhitektūra definēta kā sociālās atbildības forma.

Konteksts un pētniecība

Izstādes pamatā ir Bauhaus skolas fenomens, kas aptver astoņas tēmas, koncentrējoties uz laiku no 1919. līdz 1933. gadam: “Lidīnāšanās”, “Eksperiments”, “Kopiena”, „Mākslu kopdarbs“, „Jaunais cilvēks“, „Māksla, amatniecība, tehnika“, „Radikālā pedagogija“, „Satikšanās“. Izstādē redzamas fotogrāfijas, darbi uz papīra, modeļi, dokumenti, filmas, priekšmeti, kas aicina izpētīt Bauhaus teorijas un prakses plašo diapazonu un daudzveidību mūsdienu modernisma dizainā, arhitektūrā, ikdienā lietojamos priekšmetos, glezniecībā un teātrī, ieskaitot pasniegšanas teorijas un paraugus.

Kuratora skatījums

Izstādes kurators Boriss Frīdevalds uzsver, ka “*Bauhaus aizvien bija atvērta pasaulei un interesējās par visām sava laika avangarda kustībā. Tāpēc šī izstāde, kas apceļos daudzas pasaules valstis, iecerēta, lai veicinātu interesi par avangardiem, kas darbojas izstāžu norises vietās, un lai aicinātu uz diskusijām kuratorus, māksliniekus un zinātniekus*”.

Projekta “Pasaule bez robežām. radikālas idejas un dizaina inovācijas” īstenošana

Atsaucoties uz Gētes Institūta Rīgā aicinājumu Jāņa Simsona Madonas mākslas skola ar prieku uzņēma iniciatīvu kļūt par izstādes – konkursa organizatori Latvijas profesionālās ievirzes mākslas skolu audzēkņiem. Dalībnieki tika aicināti interpretēt Bauhaus tēmas, iedziļinoties materiālos, formās un inovācijās. Projekts radīja iespēju jauniešiem gan radoši izpausties, gan iepazīt Bauhaus idejas, kā arī kļūt par vēstnešiem un apmeklētājiem izstādei Rīgā.

Konkursa nolikums tika izsludināts pavasarī, bet aktīvā īstenošana un darbu radīšana sākās jaunā mācību gada sākumā.

Informācija

Izstāde “Pasaule bez robežām. Bauhaus vēstneši” būs apskatāma Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā no 24.oktobra līdz 07.decembrim.

Izstādē Madonā piedalās profesionālo mākslas skolu audzēkņi no Alūksnes, Ādažiem, Baldones, Bergiem, Ērgļiem, Garkalnes, Grobiņas, Gulbenes, Jēkabpils, Jelgavas, Ķekavas, Liepājas, Lubānas, Rēzeknes, Olaines, Cēsīm, Rīgas, Cesvaines un Madonas, kopējais dalībnieku skaits pārsniedz 700 bērnu un jauniešu, kas pārstāv dažādas vecuma grupas.

Konkursa uzdevumi un tematiskie virzieni

Konkursam bija noteikti trīs uzdevumi, kas veidoti balstoties uz Bauhaus kustības pamatprincipiem – formu tīrību, funkcionalitāti, mākslu un dizaina vienotību.

Ģeometriskas kompozīcijas par tēmu “Pasaule bez robežām”

Dalībnieki veidoja plaknes kompozīciju kolekciju vai vienotu darbu, iedvesmojoties no **Bauhaus tēmas** “Mazāk ir vairāk” (Ludvigs Mīss van der Roe (Ludwig Mies van der Rohe)). Uzdevuma mērķis bija attīstīt izpratni par formas vienkāršību, kompozīcijas līdzsvaru un krāsu attiecībām, izmantojot ierobežotu, bet mērķtiecīgu izteiksmes līdzekļu kopumu.

Mode un tērps “Bauhaus vēstneši”

Uzdevums aicināja vizualizēt Mīss van der Roes teicienu “Domā-Nerunā!”, radot vizuālu tēlu personāžiem, kuros atspoguļojas Bauhaus estētikas pamatprincipi: vienkāršas līnijas, ģeometriskas formas, konstrukcijas tīrība, krāsu ritmi.

Spēļu vai rotaļlietas dizains “Forma seko funkcijai”

Šajā kategorijā dalībnieki izstrādāja spēļu vai rotaļlietu prototipus, kas veicina radošo domāšanu, attīsta telpisko uztveri un iemieso Bauhaus ideju par vienkāršības kaistumu un funkcionalitāti. Uzdevuma mērķis – rosināt jauniešus domāt par formas un lietojuma līdzsvaru, izmantojot dabiskus, pārstrādājamus materiālus un eksperimentālus risinājumus.

Darbu vērtēšana un žūrija

Darbu izvērtēšanā piesaistīta profesionāla žūrija: Aija Freimane – dizaina pētniece, Latvijas Mākslas akadēmijas docente, modes mākslinieces Laima Jurča, Baiba Ladīga, jomas speciālisti - Kristīne Binduka (Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola), Vīneta Priste – Kārkla (Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola), Inguna Kokina (Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”), Velga Kaleņikova (Ogres Tehnikums), Jānis Ķīnasts (Jaunai Eiropas Bauhaus), Paula Ozoliņa (Potsdamas Lietišķo zinātņu universitāte), Anna Pūtele(Mākslas muzejs “Zuzeum”).

Diskusija un seminārs

Lai padziļinātu interesi par izstādi un Bauhaus ideju aktualitāti, tiek organizēts tiešsaistes seminārs “Pasaule bez robežām. Radikālas idejas un izaicinājumi”, kas norisināsies Zoom platformā 5.novembrī plkst.10:00. Pieteikšanās saite uz ZZOm semināru atrodama šeit: <https://forms.gle/BkQYAYvF1yFcENmq6> Zoom saite atrodama šeit: <https://us02web.zoom.us/j/89564609906?pwd=wV73GFPmPY4ryE8zXYfFfK2BHb5ban.1> Seminārā piedalīsies Jeļena Solovjova ar lekciju par tēmu "Bauhaus: no mācību iestādes līdz jaunam pasaules redzējumam", iepazīstinot ar kontekstu, kurā skola veidojās, aplūkojot nozīmīgākos attīstības posmus, tās ietekmi uz turpmākajām dizaineru un arhitektu paaudzēm. Aija Freimane ar lasījumu par tēmu “Izaicinājumi dizaina izglītībā šodien un tuvākajā nākotnē”, kā arī konkursa žūrijas locekļi, kuri dalīsies savā skatījumā par Bauhaus kustības ideju aktualitāti mūsdienās.

Seminārā piedalīties iespējams arī klātienē – Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja mansarda telpās, tiešsaistes sākums plkst.10:00, Skolas iela 10A.

Mūsdienu konteksts

Bauhaus kustība, kas pirms vairāk kā simts gadiem definēja jaunu skatījumu uz mākslu un dizainu, joprojām iedvesmo domāt drosmīgi, starpdisciplināri un pāri robežām.

Projekta ietvaros bērni un jaunieši pētījuši Bauhaus estētiku, tās nozīmi mūsdienu vizuālajā kultūrā un interpretējuši to caur savu radošo skatījumu.

Bauhaus vienmēr bijusi par pasauli bez robežām – stap mākslu un dzīvi, formu, domu, pagātņi un nākotni. Šajā izstādē bērni un jaunieši atklāj šo ideju no jauna, pierādot, ka radīšana ir universāla valoda, kas vieno dažādus laikus, cilvēkus un ieceres.

Bauhaus vēstneši Madonā

Izstādei “Pasaule bez robežām. Bauhaus vēstneši” ir īpaša nozīme tā apliecina, ka radošas idejas nav ierobežotas savās izpausmēs. Paralēli starptautiskajam projektam “Visa pasaule kā Bauhaus”, kas notiek Rīgā, šis projekts Vidzemes sirdī – Madonā – ļauj pieredzēt pasaules mākslas idejas reģiona mērogā, iedvesmojot bērnus un jauniešus domāt drosmīgi un radīt ar pārliecību.

Bauhaus vēstījums – vienot mākslu, dzīvi un sabiedrību – šeit iegūst jaunu elpu. Madonā tapusi izstāde pierāda, ka inovācijas un estētika var uzplaukt jebkur, kur ir radoši prāti un vēlme pārvērst idejas realitātē. Šis projekts kļūst par tiltu starp galvaspilsētu un reģioniem, starp vēsturi un nākotni, starp skolotājiem un jaunajiem māksliniekiem – vietu, kur Bauhaus gars turpina dzīvot un augt.

Atbalstītāji

Izstādi atbalsta Madonas novada pašvaldība, Madonas Novadpētniecības un mākslas muzejs, projektu īsteno Jāņa Simsona Madonas mākslas skola, Madonas mākslas skolas atbalsta biedrība, finansiāli atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds.

Projektu atbalsta Gētes institūts Rīgā, kas nodrošina starptautisku saikni un veicina Bauhaus ideju apmaiņu Eiropas kultūrvidē, pateicoties līdzdalībai izstāde kļūst par daļu no plašākas kultūras apmaiņas starp reģioniem un starptautiskās mākslas telpas, mēs ne tikai izstāstām mākslas un dizaina stāstu Madonā, bet ievedam to starptautiskā

diskursā, ļaujot jaunajiem māksliniekiem kļūt par Bauhaus vēstnešiem – cilvēkiem, kas turpina idejas, domājot drosmīgi, radot apzināti un veidojot pasauli bez robežām.

Pasaule bez robežām. Bauhaus vēstneši

Izstāde Madonā ir neliels ieskats Bauhaus skolas vēsturē, principos un to nozīmi mūsdienu mākslā un dizainā. Profesionālās ievirzes mākslas skolu audzēkņi piedalās kā Bauhaus ideju vēstneši, praktiski izmantojot kompozīcijas principus, eksperimentējot ar krāsu, formu, tehniku, kā arī gūstot motivāciju attīstīt savu radošo domāšanu. Izstāde veido tiltu starp izglītību, kultūru un sabiedrību, parādot, cik aktuālas un iedvesmojošas Bauhaus vērtības ir arī šodien.